

Brigitte De Mulder,
Amsab-ISG

Amsab à la Carte!

Tentoonstelling prentbriefkaarten,
Amsab-museum,
1 oktober 2007 - 28 maart 2008

De prentbriefkaart heeft een vrij jonge geschiedenis. In 1869 circuleerden de eerste briefkaarten in Oostenrijk en Duitsland, België volgde in 1871. In 1878 werd internationaal het formaat 140 mm bij 90 mm aangenomen, na 1930 werd de standaard 148 mm bij 105 mm. Tot 1906 was de achterkant uitsluitend bestemd voor het adres van de bestemming. De afzender schreef zijn boodschap op de voorzijde, naast of rondom de afbeelding. Later deelde men de achterzijde in twee delen, één voor de adressering en één voor het bericht. Vanaf dan nam de illustratie de volledige voorzijde in beslag. Vrij snel kende de prentbriefkaart als communicatiemiddel een gigantisch succes, want zowat iedereen kon nu heel eenvoudig aan een goedkoop tarief corresponderen. Merkwaaardig is wel dat pas sinds 1963 elk huis verplicht een brievenbus moest hebben.

De populaire prentkaart werd de basis van een bloeiende industrie. De erkenning van het betaald verlov (1936) stimuleerde het volkstoerisme en ging hand in hand met het versturen van kaartjes om te laten zien waar men geweest was. Tussen de jaren 30 en 70 was het romantische kartelrandje in de mode, net zoals we dat bij foto's gekend hebben.

Het belang van al deze prentkaarten ligt vooral in hun documentaire waarde. De oudste prentbriefkaarten in Amsab-ISG dateren van het begin van de 20e eeuw, pareltjes met beelden van het sociale en politieke leven. Sommige kaarten zijn 'gelopen', wat betekent dat ze beschreven en verstuurd werden, andere zijn 'ongelopen'.

De tentoonstelling is thematisch opgebouwd rond onderwerpen als verkiezingen, volkshuizen, huisarbeid, arbeiderstoerisme, de Wereldtentoonstelling in Gent van 1913, tot en met de (nieuwe) sociale bewegingen... In deze tijden van e-mail en sms laten wij in onze kaarten kijken met een tentoonstelling die tot de verBEELDing spreekt!

Amsab à la Carte!
Amsab-museum, Bagattenstraat 174, Gent
1 oktober 2007 - 28 maart 2008 maandag-vrijdag: 10-17 uur
Toegang gratis
Info: [W] www.amsab.be [E] brigitte.demulder@amsab.be [T] 09 224 00 79

Vorige pagina:
Prentbriefkaart met een tekening van GAL voor gelijke politieke en sociale rechten voor migranten

GAL is het passende pseudoniem van tekenaar en cartoonist Gerard Alsteens, een 'journalist met tekenpen'. Hij is het best bekend van zijn wekelijkse politieke cartoon in *Knack*. GAL werd veelvuldig gelauwerd, niet alleen voor de kwaliteit van zijn werk, maar ook voor zijn niet aflatend engagement.

Boven:
Prentbriefkaart met Ons Huis, Gent, poststempel 31 maart 1904

De Vrijdagmarkt is al sinds de Middeleeuwen het kloppend hart van Gent. Elk bewind liet hier sporen na (symbolen of monumenten). Rond 1900 besloot de socialistische beweging er een waarachtig 'paleis' te bouwen. Ons Huis werd het epicentrum van het Gentse socialisme. Tot op vandaag zijn de loketten van Bond Moyson en de kantoren van het ABVV er gehuisvest.

'Gerecycleerde' prentbriefkaart, eerst uitgegeven voor de wetgevende verkiezingen van 20 november 1921, opnieuw gebruikt voor deze van 5 april 1925

Naar aanleiding van de verkiezingen werden als propaganda vaak postkaarten met portretfoto's van de verschillende kandidaten verspreid. Deze kieskaarten waren vooral bedoeld om de kandidaten aan het publiek voor te stellen zonder daarbij dieper in te gaan op de politieke standpunten van de partij.

Boven:
Prentbriefkaart uitgegeven
n.a.v. het internationale Rode
Valkenkamp in Oostenrijk,
poststempel 22 augustus 1950

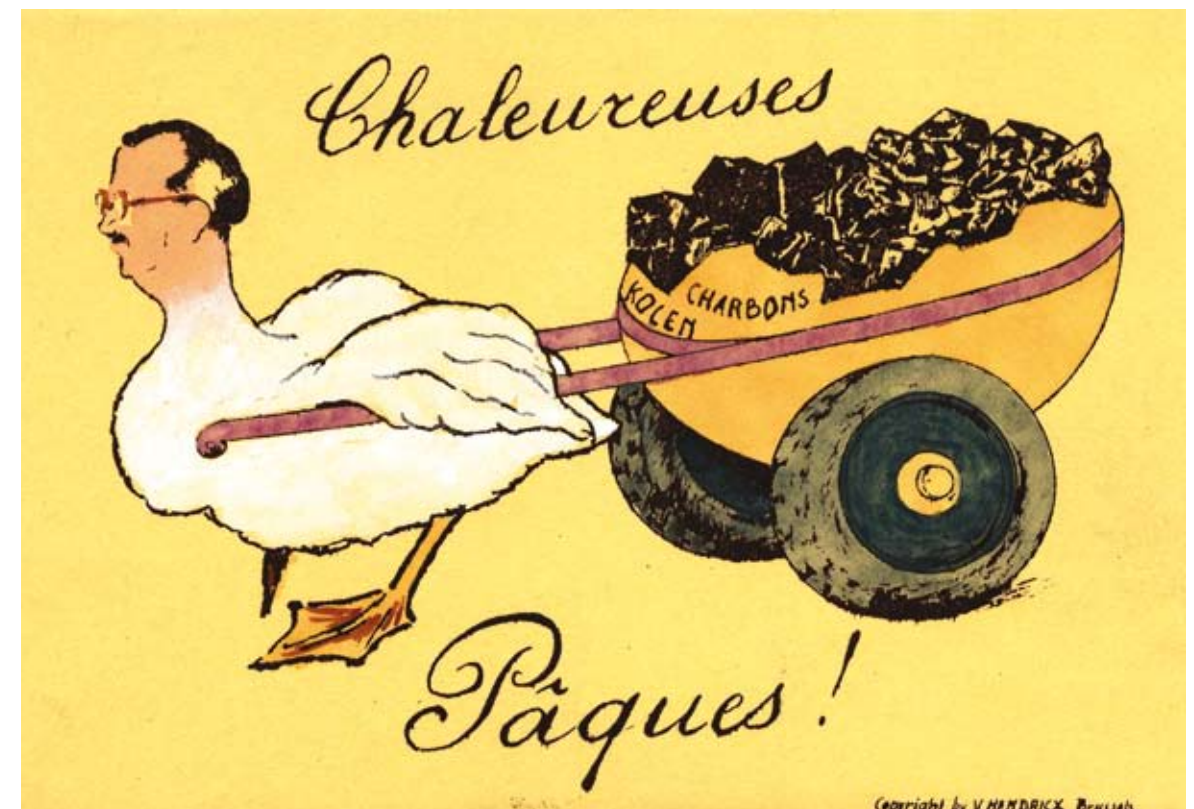
In 1924 werd de Socialistische Jonge Wachten omgevormd tot het Arbeidersjeugdverbond dat jongeren boven de 16 jaar groepeerde. In 1929 werd de Rode Valken gesticht, die zich richtte tot kinderen jonger dan 16 jaar. Vanaf 1929 vormden de Jonge Wachten en de Rode Valken samen de Arbeidersjeugdcentrale (AJC). De AJC had tot doel de arbeidersjeugd op te voeden en te ontwikkelen. Het socialistisch cultuurideaal werd gerealiseerd via traditionele omgangsvormen, zonder drank en tabak, en met lichaamsbeweging, volksdans, muziek en lekenspel. In 1937 werden alle socialistische jongerengroepen verenigd in de Socialistische Arbeidersjeugd Vlaanderen.

Rechterpagina boven:
Prentbriefkaart uitgegeven naar
aanleiding van de Koningskwestie,
1950

De Koningskwestie is de benaming voor het politieke conflict dat zich in België afspeelde tussen 1945 en 1950, over de terugkeer op de troon van koning Leopold III. De koning weigerde na de inval van nazi-Duitsland de Belgische regering-Pierlot-Spaak naar het buitenland te volgen en van daaruit aan de zijde van de geallieerden de strijd voort te zetten. Toen de koning in juni 1945 wilde terugkeren, belandde België op de rand van een burgeroorlog. Leopold III deed uiteindelijk troonsafstand ten voordele van Boudewijn I die de eed aflegde op 11 augustus 1950.

Rechterpagina onder:
Prentbriefkaart met een karikatuur
van Achille Van Acker, naar
aanleiding van de Kolenslag,
periode 1947-1951
(ontwerp V. Hendricx)

Na WO II, in mei 1945, was het economisch leven zwaar ontwricht. Onder leiding van eerste minister Achille Van Acker werd een reeks succesvolle maatregelen genomen om het herstel ervan te verzekeren. Een nationaal economisch herstel was pas mogelijk als de kolenproductie, de basisindustrie, terug op peil werd gebracht. Daarvoor lanceerde de regering met Van Acker als boegbeeld in 1945 de zogenaamde Kolenslag.

Linkerpagina:
Prentbriefkaart uitgegeven n.a.v.
1 mei 1957

De jaren 50 stonden internationaal in het teken van de Koude Oorlog en de wapenwedloop tussen de VS en de USSR. De socialistische beweging zette naar aanleiding van het Feest van de Arbeid in 1957 haar standpunt over een eventuele atoomoorlog nog eens in de verf.

Boven:
Prentbriefkaart met De Blekkaard, een vakantiecentrum voor sociaal toerisme in Klemskerke aan Zee

Het complex Torenhof, gelegen in de bossen tussen De Haan en Bredene, werd kort na WO I opgericht. Na WO II werd het uitgebreid met diverse blokken. Eén daarvan was het paviljoen dat op de wereldtentoonstelling Expo 58 had gestaan en ontworpen was door architect J. Haegebaert. Tot in 1984 was het centrum Torenhof-Blekkaard een goedkoop vakantieoord vervullen, nadien werd het verkocht en verder uitgebouwd tot het subtropische vakantiepark Atlantis.